

Spoznajte fašiangy

- Žena:** Nedávno som dostala tajomný balíček od Tatratea, v ktorom sa nachádzali indície, ktoré ma priviedli práve na toto miesto. Takže som zvedavá, čo ma tu čaká.
- Vodník:** Dobrý deň.
- Muž:** Ej, no, *hybaj*¹, Barborka, čo sa ľakáš, *šak*² to je len náš vodník. My už ťa čakáme. Prišli už aj k nám tie *svätie*³ dni *fašiangovie*⁴, po ktoré chceme búrku *započať*⁵ i dokonat'. A preto sa všetky práce zakazujú a *veselie*⁶, spevy a tance prikazujú.
- Žena:** A čo sa to tu vlastne deje?
- Muž:** No, práve si sa stala súčasťou tradičnej fašiangovej burcovačky. Fašiangy – to je obdobie medzi Vianocami a veľkým pôstom, začína na Tri krále a vrcholí pred Popolcovou stredou. A bolo to také obdobie priadok, zakál'ačiek, svadieb spojených s rôznymi hrami a zábavami. No a fašiangy, to je také obdobie, také celé naopak trochu, vieš, že... Zo všetkých vážnych vecí sa robila sranda. Príkladom toho, fakt, je táto maškaráda, ktorú tu vidíš.
- Žena:** A čo znamenajú tie masky, ktoré som videla?
- Muž:** Tak, začnime takým vodníkom, ktorého si sa zľakla. Toho sa boja aj deti na celom Slovensku, lebo údajne ich topí v jazerách. Kominár je obľúbená postava, lebo ľudia veria, že im nosí št'astie. Máš nejaký gombík na sebe?
- Žena:** Asi. To je gombík?
- Muž:** No, uznáme. Na fašiangy sa všetko uzná. Ďalej žensko-mužská tematika a vzťahy, komplikovaná téma, veľmi obľúbená bola. Príkladom sú masky ako polmuž – polžena alebo žena s košom, v ktorom si nosí vlastného muža. Napríklad spomeňme ešte chriapu, volala sa aj turoň. Je to v podstate volská hlava a tá bola symbolom sily a plodnosti. No a teraz uvidíš, ako taká burcovačka vyzerá.
- Gazdiná:** Vitajte u nás.
- Muž:** A tam hore na komíne sedí kocúr na slanine. Chod'teže ho *odohnať*⁷ a mne kúšтик *odrezati*⁸, no ak sa máte *porezati*⁹, pôjdem si ju sám *odrezati*¹⁰, a tak si odrežem, že vám nič *nenechám*¹¹.
- Gazdiná:** Joj, tak to veľmi pekná *vinšovačka*¹². Ďakujeme pekne a zato sa ponúknite kalíštekem Tatratea. Nech sa páči.
- Muž:** No, ale s gazdinou.

¹ štandardne: *pod'*

² štandardne: *ved', však*

³ štandardne: *sväté*

⁴ štandardne: *fašiangové*

⁵ štandardne: *zачať*

⁶ štandardne: *veselenie, veselá zábava*

⁷ štandardne: *odohnať*

⁸ štandardne: *odrezať si*

⁹ štandardne: *porezať sa*

¹⁰ Pozri pozn. č. 8.

¹¹ štandardne: *nenechám*

¹² štandardne: *vinšovanie*

Gazdiná: Samozrejme.
Žena: Na zdravie!
Gazdiná: Na zdravie!
Žena: Tak toto bude asi tá chriapa. Čo odo mňa asi chce?
Muž: No, asi chce ísť s tebou do stodoly tancovať.
Žena: Tak poďme na to.
Muž: Poďme.
Žena: Tak, a čo bude teraz?
Muž: Teraz? Teraz už nič. Pochovaním basy zábava končí a nastáva obdobie pôstu.
Žena: Fašiangy sú našou krásnou tradíciou a Slovensko je vec srdca.

Tatra Tea, 11. 2. 2020, minútáž: 03:48 min.
(Zdroj: <https://www.youtube.com/watch?v=rp3dGWL0mkU>)